

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „TULPĖS“ SANATORIJOS
DIREKTORIUS**

**DĖL VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „TULPĖS“ SANATORIJOS
2026–2028 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2026 m. rugsėjo d. Nr. V-
Birštonas

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, sociologinių tyrimų rezultatais, pateiktais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. liepos 17 d. įsakyme Nr. V-813 „Dėl Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2025 metų veiksmų plano patvirtinimo“ ir VŠĮ „Tulpės“ sanatorijos įstatų, patvirtintų 2025 m. kovo 31 d. Birštono savivaldybės mero potvarkio Nr. MVE-042, 54.12. punktu,

1. t v i r t i n u VŠĮ „Tulpės“ sanatorijos 2026–2028 metų korupcijos prevencijos programą (pridedama).
2. n u r o d a u sekretorei referentei, Evelinai Radzevičienei, supažindinti sanatorijos darbuotojus DBSIS priemonėmis.

Direktorius

Paulius Jonavičius

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „TULPĖS“ SANATORIJOS
KORUPCIJOS PREVENCIJOS
2026 – 2028 METŲ PROGRAMA**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VšĮ „Tulpės“ sanatorijos (toliau – Sanatorija) 2026 – 2028 metų korupcijos prevencijos programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti veiksmingą, kryptingą ir efektyvią korupcijos prevenciją Sanatorijoje 2026 – 2028 metų laikotarpiu, sukurti teisinės, administracinės, finansinės prielaidas ir sąlygas skaidriai, kokybiškai sveikatos priežiūrai užtikrinti.

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT), sociologinių tyrimų rezultatais, pateiktais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. liepos 17 d. įsakyme Nr. V-813 „Dėl Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2025 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

3. Programoje vartojamos sąvokos:

3.1. **Korupcija** – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jam suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudos sau ar kitiems asmenims ir taip kenkiant asmenų ir valstybės interesams.

3.2. **Korupcijos prevencija** – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

3.3. **Korupcijos rizikos veiksniai** – priežastys, sąlygos, įvykiai ir aplinkybės, dėl kurių gali būti padarytas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas.

3.4. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas** – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens administracinis, darbo drausmės ar tarnybinis nusižengimas, padarytas tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant arba reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui, taip pat ją priimant, kai tai daroma piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi, viršijant įgaliojimus, neatliekant pareigų, pažeidžiant viešuosius interesus, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

3.5. **Korupcinio pobūdžio nusikalstama veika** – kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias

paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

3.6. Valstybės tarnautojui prilyginamas asmuo – asmuo, kuris dirba arba kitais įstatyme numatytais pagrindais eina pareigas viešajame arba privačiajame juridiniame asmenyje ar kitoje organizacijoje arba verčiasi profesine veikla ir turi atitinkamus administracinius įgaliojimus, arba turi teisę veikti šio juridinio asmens ar kitos organizacijos vardu, arba teikia viešąsias paslaugas, taip pat arbitras arba prisiekusysis.

3.7. Kitos Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

4. Programa skirta nustatyti pagrindinius korupcijos prevencijos tikslus ir uždavinius ir įgyvendinama pagal korupcijos prevencijos Sanatorijoje priemonių plano 2026-2028 metų priede nurodomas korupcijos rizikos mažinimo priemones.

5. Programa parengta 3 metų laikotarpiui.

II. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ ANALIZĖ SANATORIJOJE IR SVEIKATOS SISTEMOJE

6. Sanatorijos 2023-2025 metų korupcijos prevencijos programa ir priemonių planas, patvirtinti sanatorijos direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-33 yra skelbiami viešai Sanatorijos interneto svetainėje www.tulpe.lt, skiltyje „Korupcijos prevencija“. 2023-2025 metų korupcijos prevencijos programoje buvo iškelti 4 tikslai, jiems pasiekti numatyti 5 uždaviniai ir uždaviniams įgyvendinti numatyta 19 korupcijos rizikos mažinimo priemonių. Numatytos priemonės buvo įgyvendintos, pasiekti numatyti tikslai, pašalinant ir/ar sumažinant nustatytus korupcijos rizikos veiksnius. Dalis įgyvendintų priemonių vis dar yra aktualios, todėl Sanatorijoje ir toliau bus stiprinamas atsparumas korupcijai, bus tęsiamas padalinių vadovų bei darbuotojų mokymas vykdyti veiklą skaidriai, sąžiningai, netoleruojant korupcijos ar kito nesąžiningo elgesio.

7. Vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu info@tulpe.lt 2023-2025 metais nebuvo gauta informacija apie korupcinio pobūdžio pažeidimus, nusikalstamas veikas, elgesio taisyklių pažeidimus ar tarnybinius nusižengimus.

8. Nebuvo gauta informacija apie korupcinio pobūdžio pažeidimus dėl paramos ar dovanų gavimo.

9. 2024 m. gruodžio 16 d. Birštono savivaldybės viešųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų atitikties skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardo suteikimo kriterijams vertinimo komisijos siūlymu ir Birštono savivaldybės mero 2024 m. gruodžio 20 d. potvarkiu Nr. (2.1.E)-MVE-228, Sanatorijai suteiktas Skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardas.

10. 2024 m. gruodžio 6 d. 113 Sanatorijos darbuotojų dalyvavo ir išklausė 3 akad. val. profesinius mokymus tema – „Korupcijos prevencija darbe. Antikorupcinės aplinkos kūrimas organizacijoje”.

11. Korupcijos reiškiniai sveikatos sistemoje yra vieni iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantys grėsmę žmogaus teisėms, iškreipiantys socialinį teisingumą ir keliantys pavojų visuomenės moralei.

12. Korupcijai sveikatos priežiūros sistemoje įvertinti pasitelkiami sociologiniai vertinimo būdai: „Transparency International“, Korupcijos suvokimo indeksas, Pasaulinis korupcijos barometras, STT duomenys, kurių pagalba apžvelgiami sociologinių tyrimų duomenys bei faktiniai duomenys apie padarytas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.

13. Remiantis STT duomenimis, smulkiosios korupcijos asmens sveikatos priežiūros įstaigose paplitimas yra pagrindinis rodiklis, lemiantis prastus Lietuvos rezultatus pagal bendrą kyšininkavimo gaunant viešąsias paslaugas rodiklį. Apie 19 procentų Lietuvos gyventojų prisipažįsta, kad per pastaruosius metus sprendė savo sveikatos problemas duodamas kyšį.

14. Nuo 2001 m. STT inicijuoja visuomenės apklausas – „Lietuvos korupcijos žemėlapis“, kurių tikslas – įvertinti Lietuvos gyventojų, verslininkų ir valstybės tarnautojų požiūrį į korupciją ir nustatyti Lietuvos visuomenės antikorupcinį potencialą. 2022/2023 metų duomenimis, visuomenė sveikatos priežiūros įstaigas vertina kaip tokias, kuriose korupcija paplitusi labiausiai. Atsakydami į atvirą klausimą sveikatos priežiūros įstaigas / sveikatos apsaugą taip įvardijo 52 proc. gyventojų (pirmoji vieta.). Iš sveikatos priežiūros sistemos įstaigų korumpuočiausiomis laikomos respublikinės ligoninės / klinikos. Vėliau atlikti tyrimai pagal Lietuvos korupcijos žemėlapiį rodo gydymo įstaigų, laikomų korumpuočiausiomis institucijomis situacijos mažėjimą: 2023 m. - 45 proc., 2024 m. – 44 proc., 2025 m. – 43 proc.

15. Remiantis aukščiau išdėstyta informacija, sveikatos priežiūros sistema tendencingai išlieka viena iš labiausiai korumpuotų viešojo sektoriaus sričių. Korupcijai plisti galimai padeda pacientų mąstymas, kad neoficialūs mokėjimai pagerins paslaugų kokybę arba paskatins gydytoja elgtis su jais geriau. Iš to, galima daryti prielaidą, kad pacientams trūksta informacijos skatinančios kovoti su korupcija, o visuomenės tolerancija korupcijai daro didelę įtaką jos plėtrai.

16. Korupcijos reiškiniai sveikatos priežiūros sistemoje yra vieni iš pavojingiausių socialinių reiškinių, iškreipiantys Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. liepos 17 d. įsakyme Nr. V-813 „Dėl Šakinio korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2023–2025 metų veiksmų plano patvirtinimo“ socialinį teisingumą, didinantys šešėlinę ekonomiką. Bet kokia korupcinė veikla daro ne tik turtinę, bet ir neturtinę žalą, nes pažeidžiami visų šalies gyventojų lygiateisiškumo ir teisingumo principai,

atsiranda nepasitikėjimas ir nusivylimas tiek visuomene, tiek pačia valstybe, nors visa šalies asmens sveikatos priežiūros sistema, vaistai, medicinos prietaisai, medicinos priemonės ir kt. finansuojami PSDF lėšomis.

17. Nepaisant tyrimų vertinimo gerėjimo tendencijos, būtina imtis efektyvių priemonių siekiant mažinti korupcijos atvejus asmens sveikatos priežiūros srityje diegiant veiksmingą šios sistemos antikorupcijos politiką.

III. PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

18. Programos tikslas – išaiškinti ir šalinti korupcijos Sanatorijoje prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę įstaigos bei jos darbuotojų veiklą bei pasitikėjimą Sanatorija.

18.1. Uždaviniai šiam tikslui pasiekti:

18.1.1. formuoti antikorupcines nuostatas ir didinti antikorupcines kompetencijas;

18.1.2. užtikrinti kryptingą, nuoseklią korupcijos prevenciją ir veiksmingą korupcijos kontrolę;

18.1.3. užkirsti kelią interesų konfliktams bei kelią korupcijai plisti;

19.4. įtraukti į korupcijos prevenciją darbuotojus, siekiant ugdyti pilietinį sąmoningumą ir nepakantumą korupcijai;

18.1.5. didinti Sanatorijos skyrių veiklos viešumą ir skaidrumą

19. Programos tikslas – antikorupcinio sąmoningumo didinimas, Sanatorijos veiklos sąžiningumo ir skaidrumo skatinimas.

19.1. Uždaviniai šiam tikslui pasiekti:

19.1.1. Sanatorijos darbuotojų antikorupcinių kompetencijų savarankiškas plėtojimas;

19.1.2. Sanatorijos darbuotojų antikorupcinių vertybių formavimas ir sklaida.

20. Programos tikslas – sklandus ir efektyvus priemonių įgyvendinimas.

20.1. Uždaviniai šiam tikslui pasiekti:

20.1.1. korupcijos prevencijos ir plano priemonių vykdymas;

20.1.2. viešas informacijos skelbimas apie Sanatorijos antikorupcinę veiklą.

21. Programos priede Sanatorijos korupcijos prevencijos priemonių planas 2026-2028 metams numatytos korupcijos rizikos mažinimo priemonės ir konkretūs laukiamo rezultato vertinimo kriterijai uždavinių įgyvendinimui.

22. Korupcijos prevencijos tikslams ir uždaviniams pasiekti numatoma:

22.1. vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą numatytą ilgalaikės korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių įvykdymą;

22.2. nustatyti veiklos sritis Sanatorijoje, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti, nustačius tokius požymius, šalinti galimas priežastis;

- 22.3. skatinti darbuotojų nepakantumą korupcijos apraiškoms ir įtraukti į korupcijos prevenciją Sanatorijos pacientus;
- 22.4. ugdyti antikorupcinę kultūrą;
- 22.5. didinti viešumą ir atvirumą teikiant viešąsias ir administracines paslaugas ir priimant sprendimus;
- 22.6. didinti visuomenės švietimą ir informavimą apie Programos įgyvendinimą, taip pat vykdyti Sanatorijos darbuotojų mokymus;
- 22.7. Sanatorijos internetiniame puslapyje, įstaigos patalpose, visuomenės informavimo priemonėse skelbti informaciją apie Sanatorijos veiklą, taikomas korupcijos prevencijos priemones, siekiant kuo didesnio veiklos viešumo ir skaidrumo.

IV. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO, KOORDINAVIMO IR KONTROLĖS TVARKA

17. Sanatorijoje korupcijos prevencijos politiką nustato ir jos įgyvendinimą koordinuoja – Sanatorijos direktorius.
18. Programą kontroliuoja, programos stebėseną bei vertinimą vykdo už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę paskirtas įgaliotas asmuo. Kiekvienais metais iki metų galo, bet ne vėliau kaip iki sausio 31 d., atsižvelgiant į ataskaitiniais metais pasikeitusį išorės bei vidaus teisinį reguliavimą, kitas reikšmingas įstaigos vidaus administravimo aplinkybes bei veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Programos įgyvendinimui, atliekamas Programos kasmetinis vertinimas, surašant vertinimo ataskaitą, kuri įteikiama įstaigos vadovui.
19. Programos uždaviniai vertinami pagal priemonių plane nustatytus laukiamo rezultato vertinimo kriterijus. Atsižvelgiant į veiksnius, galinčius turėti įtakos Programos priede numatytų priemonių vykdymui, atsakingieji vykdytojai turi teisę teikti įstaigos direktoriui ar darbuotojui, atsakingam už korupcijos prevenciją, pasiūlymus dėl vykdomų priemonių, numatytų Programos priede, koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis priemonėmis, skirtomis korupcijos rizikai sumažinti.
20. Visa informacija, susijusi su Programos įgyvendinimu ir vertinimu, skelbiama Sanatorijos interneto svetainėje.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Programa įsigalioja nuo jos patvirtinimo.
21. Programa atnaujinama pasikeitus atitinkamiems teisės aktams, įvykus kitoms reikšmingoms aplinkybėms ar pakeitimus inicijavus Steigėjui, Sanatorijos direktoriui, ar paskirtam už korupcijos prevenciją atsakingam asmeniui
22. Už Programos savalaikį atnaujinimą, įgyvendinimą, įgyvendinimo kontrolę atsakingas už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę įgaliotas asmuo.

23. Suinteresuoti subjektai gali teikti pasiūlymus dėl Programos nuostatų atnaujinimo per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.
24. Su Programa supažindinami visi Sanatorijos darbuotojai per dokumentų valdymo bendrąją informacinę sistemą (DBSIS).
25. Patvirtinta Programa skelbiama Sanatorijos internetinėje svetainėje www.tulpe.lt skiltyje „Korupcijos prevencija”.
26. Programai vykdyti lėšos gali būti skiriamos iš Sanatorijos biudžeto ar kitų galimų finansavimo fondų lėšų.
27. Asmenys, nesilaikantys šioje Programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.
-